

Forslag

til

Lov om ændring af lov nr. 179 af 24. februar 2015 om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse

(Ophævelse af forbud mod gødskning og sprøjtning på § 3-beskyttede arealer)

§ 1

I lov om ændring af lov nr. 179 af 24. februar 2015 om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse foretages følgende ændringer:

1. § 2, nr. 2-6, ophæves.
2. § 5, stk. 2, ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indholdet af og baggrunden for lovforslaget
2. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
4. Administrative konsekvenser for borgerne
5. Miljømæssige konsekvenser
6. Forholdet til EU-retten
7. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
8. Sammenfattende skema

1. Indholdet af og baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget fremsættes med henblik på ophævelse af forbuddet mod gødskning og sprøjtning på § 3-beskyttede arealer, som træder i kraft den 1. september 2017, jf. lov nr. 179 af 24. februar 2015 (herefter "gødsknings- og sprøjtning forbuddet"). Regeringen anførte sammen med DF, LA og KF i betænkning til lovforslag L 94 om bl.a. forbud mod gødskning og sprøjtning på § 3-beskyttede arealer, at partierne ville trække ændringen vedrørende § 3-arealerne tilbage, såfremt der skete et regeringskifte efter det næste folketingsvalg. Regeringen har anført i regeringsgrundlaget "Sammen for fremtiden" fra juni 2015, at regeringens miljøpolitik bygger på grøn realisme, og at indsatsen skal lægges, hvor det er mest relevant. Med dette lovforslag følger regeringen op på ovennævnte erklæring i betænkningen til L94 og bidrager til at leverer på formuleringen i regeringsgrundlaget om at "lempe den nuværende § 3-beskyttelse af eng- og græsarealer".

Dette lovforslag indgår i den fødevare- og landbrugspakke, som ligeledes blev bebudet i regeringsgrundlaget, og som tager udgangspunkt i det i december 2014 fremsatte beslutningsforslag B 39, jf. Folketingstidende 2014-2015, 1. samling, A, B 39 som fremsat den 2. december 2014 af V, K, og DF, der indeholder den såkaldte 16-punkts plan.

Danmark har en stærk fødevare- og landbrugssektor, som skaber arbejdspladser og eksport. Fødevareerhvervet er vækstmotor i dele af Danmark, der er ramt af mangel på arbejdspladser og muligheder for udvikling. Sektoren er under stigende pres fra den globale konkurrence. I en tid hvor erhvervet er presset økonomisk, vil regeringen sikre, at erhvervet ikke pålægges nye økonomiske byrder,

men understøttes i at blive bedre rustet til at øge råvaregrundlaget, og samtidig se på, hvordan man kan opnå mest miljø for pengene.

Det er regeringens intention, at landbrugserhvervet ikke skal pålægges yderligere økonomiske byrder. Forbuddet mod gødsning og sprøjtning på § 3-beskyttede arealer ophæves derfor forud for ikrafttræden den 1. september 2017, sådan at ingen landbrugsbedrifter bliver berørt af forbuddet.

En ophævelse af forbuddet mod at gødske og sprøjte på § 3-beskyttede arealer vil betyde, at hidtidig lovlig drift med gødsning og sprøjtning kan fortsættes, dvs. med samme mængde og hyppighed. Intensivering af driften på arealerne vil forudsætte dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Ophævelsen af gødsknings- og sprøjtningsforbuddet er ikke i strid med Danmarks direktivmæssige forpligtelser. Da forbuddet ikke er trådt i kraft betyder ophævelsen, at retstilstanden som den er i dag fortsættes uændret. Det betyder, at der på de beskyttede arealer gælder et forbud mod at foretage tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke et generelt forbud mod at gødske og sprøjte. Hermed kan hidtidig lovlig drift fortsætte, dvs. den drift der har været på arealerne, da de blev omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3.

Gødsknings- og sprøjtningsforbuddet ville have understøttet opfyldelsen af de overordnede målsætninger i habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. Forbuddet ville endvidere have bidraget til opfyldelse af målsætningen om at stoppe tilbagegangen i biodiversitet inden udgangen af 2020. Endelig ville gødsknings- og sprøjtningsforbuddet have bidraget til opfyldelsen af målsætningerne i Europaparlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 (herefter vandrammedirektivet) og ville have betydet en reduktion af kvælstoftilførslen på ca. 140-270 ton kvælstof i kystvande. En ophævelse af forbuddet vil betyde, at disse bidrag til opfyldelse af målsætninger bortfalder.

2. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der blev ved vedtagelsen af gødsknings- og sprøjtningsforbuddet estimeret en engangsudgift for staten på 3,8 mio. kr. til revision af eksisterende økologitilsagn. Denne udgift bortfalder ved den foreslåede ophævelse af gødsknings- og sprøjtningsforbuddet.

For så vidt angår kommunerne blev det forudsat, at der ville ske en lempelse i kommunernes tilsynsopgave, da kommunerne efter forbuddet ikrafttræden alene skulle påse, at forbuddet blev overholdt, frem for at fastslå, hvad der har været hidtil lovlig drift på det enkelte areal. Der forventedes en mindre stigning i ansøgning om dispensation til sprøjtning samt potentielt en midlertidig stigning i antallet af forespørgsler vedrørende arealers § 3-status.

Samlet set vurderes den foreslåede ophævelse ikke at have væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Lovforslaget har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser for regionerne.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Der blev ved vedtagelsen af gødsknings- og sprøjtning forbuddet estimeret erhvervsøkonomiske konsekvenser på op til i alt 47,1 mio. kr. pr. år som følge af mindre udbytte på arealerne, øget forpagtningsafgift og bortfald af økologiske arealtilskud. De erhvervsøkonomiske konsekvenser bortfalder ved den foreslåede ophævelse af gødsknings- og sprøjtning forbuddet.

Lovforslaget vurderes ikke at have væsentlige administrative konsekvenser for erhvervet.

I forbindelse med behandlingen af forslaget om et forbud mod gødskning og sprøjtning blev det anført, at forbuddet indførtes som generel, erstatningsfri regulering, men at det ikke kunne udelukkes, at forbuddet under særlige omstændigheder kunne ramme så intensivt, at der ville være tale om ekspropriation. På denne baggrund foresloges en adgang for miljøministeren til at ekspropriere mod fuld erstatning eller til at dispensere fra forbuddet. Ved en ophævelse af forbuddet bortfalder risikoen for at nogle rammes på en måde, så der kan blive tale om ekspropriation.

Forslaget har i udkast været sendt til Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER). TER vurderer, at forslaget ikke indeholder nye administrative konsekvenser.

4. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

5. Miljømæssige konsekvenser

Da gødsknings- og sprøjtning forbuddet ikke er trådt i kraft, betyder ophævelsen, at der ikke ændres på påvirkningen af de beskyttede arealer i forhold til i dag. Der vil således ikke ske en forringelse af naturbeskyttelsen set i forhold til i dag, jf. afsnit 1.

Det blev ved vedtagelsen af gødsknings- og sprøjtning forbuddet forudsat, at forbuddet ville bidrage væsentligt til at sikre bedre forhold for de arter og den biodiversitet, som er tilknyttet naturtyper med ekstensiv drift, herunder særligt enge og strandenge, fordi tilførsel af kvælstof og anvendelse af sprøjtemidler påvirker artsrigdommen på de berørte arealer negativt.

Den positive effekt på biodiversitet på de berørte arealer bortfalder ved den foreslåede ophævelse af gødsknings- og sprøjtning forbuddet.

Gødsknings- og sprøjtning forbuddet ville endvidere have understøttet opfyldelsen af de overordnede målsætninger i habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, ved at forbedre levesteder for arter også uden for Natura 2000-områder, lige som sprøjtning forbuddet ville have understøttet Sprøjtemiddelstrategi 2013-2015 og ville understøtte krav i EU's rammedirektiv for bæredygtig anvendelse af pesticider (artikel 12b i 2009/128/EF) om at begrænse brugen af plantebeskyttelsesmidler i beskyttede områder. Bestemmelsen i rammedirektivet vurderes dog at være tilstrækkeligt opfyldt med øvrige eksisterende tiltag.

Endelig ville gødsknings- og sprøjtning forbuddet have bidraget til opfyldelsen af målsætningerne i vandrammedirektivet og dermed målsætningerne for de udpegede akvatiske Natura 2000-områder. Det er forudsat, at forbuddet vil betyde en reduktion af kvælstoftilførslen til vandmiljøet. Denne nedgang i kvælstoftilførslen indgår som indsats i udkast til vandområdeplaner 2015-2021. Der er tale om ca. 140-270 ton kvælstof i kystvande. Ved en ophævelse af forbuddet vil reduktionen i kvælstoftilførslen bortfalde. Se herom afsnit 6 nedenfor.

6. Forholdet til EU-retten

Det foreslås at forbuddet ophæves, og det vil derfor ikke kunne indgå som en indsats i Danmarks biodiversitetsstrategi.

Endvidere vil det ikke indgå som et bidrag til at opnå målsætningen om at stoppe tilbagegangen i biodiversitet inden udgangen af 2020, som Danmark politisk har forpligtet sig til over for EU og FN.

Som det fremgår af afsnit 1 og 5, ville gødsknings- og sprøjtning forbuddet have bidraget til opfyldelsen vandrammedirektivets mål og dermed også til naturdirektivernes mål for akvatiske naturtyper og levesteder for arter i Natura 2000-områder. Der vil i forbindelse med vandområdeplanerne for 2015-2021 blive taget stilling til vandområdets påvirkning af kvælstof og fosfor med henblik på opfyldelse af de danske forpligtelser efter EU vandrammedirektivet.

Som det fremgår ovenfor, ville gødsknings- og sprøjtning forbuddet derudover også have bidraget til at forbedre levesteder for arter også uden for Natura 2000-områder, som er omfattet af naturdirektivernes overordnede målsætninger, men som ikke er omfattet af specifikke mål om at skabe bedre levesteder. En ophævelse af forbuddet er derfor ikke i strid med naturdirektiverne, da den gældende beskyttelse af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 fortsættes uændret.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (herefter "havstrategidirektivet") har ifølge artikel 1 til formål at skabe en ramme, inden for hvilken medlemsstaterne skal træffe de fornødne foranstaltninger til at opnå eller opretholde en god miljøtilstand i havmiljøet senest i år 2020.

De landbaserede kilder til udledning af næringsstoffer til havmiljøet i de åbne havområder reguleres bl.a. via vandområdeplanerne, og indsatserne i vandområdeplanerne skal således fastsættes med henblik på også at opfylde målsætningerne i havstrategidirektivet.

7. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den XX 2015 til den XX 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

8. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mindreudgift på 3,8 mio. kr. (engangsudgift) bortfalder.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Erhvervsøkonomiske konsekvenser på op til ca. 47,1 mio. kr. årligt bortfalder.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Nedgang i kvælstoftilførsel til kystvand på estimeret ca. 140-270 ton realiseres ikke.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	En ophævelse af gødsknings- og sprøjtningforbuddet vil betyde, at de forudsatte bidrag til opfyldelse af følgende bortfalder: Danmarks forpligtelser med henblik på opnåelse af målsætning om god økologisk tilstand i vandmiljøet i EU's vandrammedirektiv, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, herunder til Rådets direktiv 1992/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger	

	(havstrategirammedirektivet), samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF af 21. oktober 2009 om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider, og Danmarks målsætning om at stoppe tilbagegangen i biodiversitet inden udgangen af 2020.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at forbuddet mod at gødske og sprøjte på § 3-beskyttede arealer med tilhørende konsekvensændringer ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Herefter vil det fortsat vil være naturbeskyttelseslovens § 3, der regulerer adgangen til at gødske og sprøjte arealer, der er omfattet af bestemmelserne i § 3. Det betyder, at hidtidig lovlig drift med gødskning og sprøjtning kan fortsættes, dvs. med samme mængde og hyppighed. Intensivering af driften på arealerne vil forudsætte dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Der vil i forbindelse med vandområdeplanerne for 2015-2021 blive taget stilling til kompenserende tiltag for kvælstof og fosfor med henblik på opfyldelse af de danske forpligtelser efter vandrammedirektivet.

Til nr. 2

Ændringen er en konsekvensændring som følge af ophævelsen af § 2, nr. 2-6 i lov nr. 179 af 24. februar 2015, jf. bemærkningerne ovenfor til nr. 1.

Til § 2

Det foreslås, at ophævelsen af gødsknings- og sprøjtningforbuddet træder i kraft hurtigst muligt, hvilket vil sige dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Ikrafttræden før den 1. september 2017 vil betyde, at forbuddet ikke får virkning.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering		Lovforslaget
		§ 1 I lov om ændring af lov nr. 179 af 24. februar 2015 om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse foretages følgende ændringer:
§ 2 I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013, som ændret ved § 2 i lov nr. 1630 af 26. december 2013, § 7 i lov nr. 1631 af 26. december 2013, § 3 i lov nr. 80 af 28. januar 2014, § 19 i lov nr. 86 af 28. januar 2014 og § 2 i lov nr. 1529 af 27. december 2014, foretages følgende ændringer:		
2. Efter § 3 indsættes efter overskriften »Andre bestemmelser«:		
»§ 3 a. Der må ikke foretages gødskning og sprøjtning på arealer, der er omfattet af bestemmelserne i § 3, stk. 2 og 3, jf. dog stk. 2.		
<i>Stk. 2.</i> Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om undtagelser fra stk. 1.		
<i>Stk. 3.</i> Miljøministeren kan i helt særlige tilfælde dispensere fra forbuddet i stk. 1.		
<i>Stk. 4.</i> Miljøministeren kan fastsætte regler om adgangen til at meddele dispensation efter stk. 3, herunder om vilkår og dokumentation.«		
3. I § 60 indsættes som stk. 5-7:		
»Stk. 5. Miljøministeren kan ekspropriere råderet		

over ejendom til gennemførelse af forbuddet i § 3 a, stk. 1, når forbuddet i det konkrete tilfælde må anses for at udgøre et ekspropriativt indgreb.		
<i>Stk. 6.</i> Miljøministerens afgørelse om ekspropriation efter stk. 5 kan, for så vidt angår ekspropriationserstatningens størrelse, påklages til Taksationskommissionen nedsat efter § 46.		
<i>Stk. 7.</i> Fristen for klage over afgørelse om ekspropriation efter stk. 5 er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Klageberettigede er ejere og brugere af den ejendom, som eksproprieres. Klagen indgives skriftligt til miljøministeren, der videresender klagen til Taksationskommissionen ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.«		
4. I § 65, stk. 3, indsættes efter »§ 3, stk. 1-3,«: »§ 3 a, stk. 1, for så vidt angår sprøjtning,«.		
5. I § 71, stk. 4, nr. 4, indsættes efter § »3, stk. 1-3,«: »§ 3 a, stk. 1,«.		
6. I § 89, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§ 3, stk. 1, 2 og 3,«: »§ 3 a, stk. 1,«.		
		1. § 2, nr. 2-6, ophæves.
§ 5. Loven træder i kraft den 1. marts 2015, jf. dog stk. 2 og 3.		
<i>Stk. 2.</i> § 2, nr. 2-6, træder i kraft den 1. september 2017.		
		2. § 5, stk. 2, ophæves.
<i>Stk. 3.</i> Miljøministeren fastsætter tidspunktet for		

ikrafttrædelsen af § 1, nr. 2 og 8.		
<i>Stk. 4.</i> Kommunalbestyrelsen skal ved førstkommande revision af kommuneplanen, der sker på baggrund af strategien for kommuneplanlægningen i henhold til § 23 a i lov om planlægning, vedtage retningslinjer for udpegning af eksisterende og potentielle naturområder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort, og for prioritering af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for de områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort efter § 11 a, stk. 1, nr. 13, i lov om planlægning, jf. denne lovs § 1, nr. 4.		
		§ 2 Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.